

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور»
 (اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

طرح دوفوریتی «تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور» که ابتدائاً در جلسه علنی ۱۳۹۸/۵/۱ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده بود با ایراداتی از سوی شورای نگهبان مواجه گردید، لذا مصوبه مزبور به منظور رفع این ایرادات، در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۸/۵/۸ مجلس شورای اسلامی مورد اصلاح قرار گرفت. لکن مجدداً طرح مزبور با ایرادات و ابهاماتی مواجه شده است. لذا طرح مزبور ابتدا به کمیسیون تخصصی مربوطه ارجاع گردید و اکنون گزارش کمیسیون مبنی بر اصرار بر مصوبه سابق همراه با حذف بند «۸» از مصوبه، جهت تصویب به صحن علنی مجلس ارائه شده است.

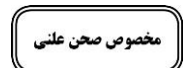
بررسی مصوبه کمیسیون

شورای نگهبان در اظهار نظر اخیر خود نسبت به مصوبه اصلاحی مجلس، در یک بند دیگر آن را مغایر شرع و در سه بند ابهاماتی نسبت به این مصوبه وارد نموده و در آخرین بند نیز آن را مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی دانسته است. در حالی که شورای نگهبان نسبت به مصوبه اولیه مجلس در یک بند مصوبه مزبور را مغایر شرع دانسته و در دو بند دیگر به ترتیب آن را مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی و واجد ابهام دانسته است. از این رو ایرادات و ابهامات شورای نگهبان نسبت به مصوبه اول مجلس به مراتب کمتر بود. لذا کمیسیون محترم در این مرحله در گزارش خود، اصرار نسبت به مصوبه اولیه (مورخ ۱۳۹۸/۵/۱) را به همراه حذف بند «۸» از مصوبه، پیشنهاد نموده است.

در خصوص پیشنهاد کمیسیون در این باره دو نکته حائز اهمیت است:

اول اینکه به نظر می رسد حذف بند «۸» مصوبه به این دلیل بوده است که، بند مزبور با ابهام شورای نگهبان مواجه شده بود و از سوی دیگر مطابق نظر تفسیری شماره ۸۳/۳۰/۷۵۴۷ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۶ شورای نگهبان، مصوباتی که از سوی شورای نگهبان واجد ابهام شناخته شده است، قابل اصرار و ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام نیست.

اما نکته دوم ناظر به امکان اصرار به مصوبه اولیه است. با این توضیح که با حذف بند «۸» مصوبه مجلس در واقع دو ایراد شورای نگهبان نسبت به این مصوبه باقی خواهد بود. یکی مغایرت اطلاق مصوبه با موازین شرع و دیگری مغایرت بند «۷» مصوبه با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی می باشد.

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۵۹۸

شماره چاپ:

۱۵۵۵

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۶/۶

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر مطالعات
حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۶۵۴۱-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۶/۹

این درحالی است که مطابق نظر تفسیری شماره ۹۱/۳۰/۴۹۷۴۹ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۳ شورای نگهبان، در مواردی که طرح مجلس مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی باشد، قابل ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام نمی‌باشد. لذا با عنایت به نکته فوق مصوبه حاضر که درواقع دربردارنده مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی می‌باشد، قابل اصرار و در نتیجه قابل ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام نبوده و درصورت صلاحدید مجلس لازم است مطابق تشریفات مقرر در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس ابتدا ایراد مغایرت مصوبه با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مرتفع گردد و سپس نسبت به آن اصرار شود.

نتیجه‌گیری

اگرچه مطابق اصل یکصدودوازدهم قانون اساسی مجلس حق دارد درصورت وجود مصلحت، نظر شورای نگهبان را نپذیرفته و بر مصوبه خود اصرار نماید، لکن مطابق نظرات تفسیری شورای نگهبان ناظر به اصول قانون اساسی، این حق مستلزم تشریفات است که ازجمله این موارد وجود نظر صریح شورای نگهبان نسبت به مصوبه به‌دلیل نبود ابهام و همچنین قابلیت طرح موضوع به‌عنوان مصوبه مجلس می‌باشد. لذا با عنایت به اینکه مطابق نظر تفسیری شورای نگهبان به این دلیل که براساس صراحت اصل هفتادوپنجم قانون اساسی، طرح‌های واجد بار مالی، بدون تأمین بار مالی قابلیت طرح در مجلس را ندارند، مواردی که مصوبه مجلس مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی شناخته شده باشد قابل ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز نمی‌باشد. لذا مطابق تشریفات مقرر در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس ابتدا ایراد مغایرت مصوبه با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مرتفع می‌گردد و سپس در صورت صلاحدید نسبت به آن می‌توان اصرار نمود.